Drugi državni stručni skup

PROMETNI ODGOJ I OBRAZOVANJE DJECE PREDŠKOLSKE DOBI

Izv.prof.dr.sc. **Biserka Petrović - Sočo,** Učiteljski fakultet u Zagrebu

Drugi državni stručni skup

Zašto su prometni odgoj i obrazovanje djece predškolske dobi nezaobilazna sastavnica kreiranja humanističko- razvojnog kurikuluma?

- Dijete:
  - posebno ugrožena ljudska jedinka u prometu
  - uvjetovano nižim rastom koji djetetu ne omogućuje preglednost trenutne prometne situacije
  - iz istog razloga su djeca teže uočljiva drugim sudionicima u prometu
  - imaju ograničeno vidno polje
  - promet doživljavaju kao veliku zbrku

Drugi državni stručni skup

RAZVOJNE ZNAČAJKE DJETETA I PROMET

- nesposobnost usmjeravanja pozornosti na zbivanja u prometu
- nesposobnost procjene opasnosti
- nesposobnost procjene brzine kretanja vozila i njihove udaljenosti
- nepredvidljivost ponašanja u novonastalim, iznenadnim situacijama
- nedostatak OPREZA

Drugi državni stručni skup

NOK (2011)

- Kompetencijske dimenzije među ostalima ističu znanja koja „djetetu osiguravaju kvalitetnu prilagodbu trenutačnom okruženju te ga kvalitetno osposobljavaju za izazove koji ga očekuju“

Drugi državni stručni skup

NOK (2011)

- U području vještina i sposobnosti također se ističe sposobnost odgovornog ponašanja premasebi, drugima i okruženju te mogućnost prilagodbe novim promjenjivim okolnostima (okretnost, prilagodljivost) što je važno za stjecanje i širenje prometne kulture djece.

Drugi državni stručni skup

SAMOZAŠTITA = UZOR U ODRASLIMA I PREVENTIVA NA PRVOME MJESTU

- Sinergijsko djelovanje roditelja i odgojitelja u suradnji s prometnom policijom i prometnim stručnjacima s ciljem sprječavanja stradavanja djece.
- U to je važno uključivati i građane kako bi djeca stjecala povjerenje u zajednicu u kojoj žive.

Drugi državni stručni skup

IZVEDBENI KURIKULUMI
- Godišnji plan i program rada ustanove

- Planiraju se akcije i aktivnosti preventivne naravi za djecu, posebice u godini prije polaska u ustanovu primarnog obrazovanja radi osposobljavanja za samostalno, odgovorno i sigurno sudjelovanje djece u prometu kao pješaka.

Drugi državni stručni skup

IZVEDBENI KURIKULUMI
- Godišnji plan i program rada ustanove

- Planiraju se i programi edukacije kao posebni zaštitni programi za djecu i roditelje s različitim temama *(1/2):*
  - *Optimalna zaštita djeteta kao pješaka*
  - *Optimalna zaštita djeteta kao putnika u vozilu*
  - *Vožnja djeteta na motoru*
  - *Upravljanje i sigurna vožnja biciklom*
  - *Roditelj – model ponašanja u prometu*

Drugi državni stručni skup

IZVEDBENI KURIKULUMI
- Godišnji plan i program rada ustanove

- Planiraju se i programi edukacije kao posebni zaštitni programi za djecu i roditelje s različitim temama *(1/2):*
  - *Učenje značenja prometnih znakova*
  - *Uvježbavanje kretanja kolnikom*
  - *Upoznavanje sa statističkim pokazateljima stradanja djece u prometu*
  - *Invalidi u prometu*
  - *i dr.*

Drugi državni stručni skup

METODE I POSTUPCI

- Aktivno, situacijsko i iskustveno učenje utemeljeno u doživljajima prometne stvarnosti u zaštićenim uvjetima
- Učenje po modelu ponašanja odraslih u prometu
- Didaktička i simbolička igra za preradu, proširivanje i sistematiziranje iskustva te primjenu naučenih prometnih pravila (trodimenzionalni svijet)
- Slikovna, grafička i tekstualna didaktička sredstva i sredstva umjetnosti za oplemenjivanje iskustva i znanja

Drugi državni stručni skup

IZVEDBENI KURIKULUM ODGOJNE SKUPINE I ODGOJITELJA

Drugi državni stručni skup

DIJETE PJEŠAK

- Da bi dijete razumjelo značenje prometnih znakova i usvojilo pravila koja su važna za pješake potrebno mu je prethodno iskustvo i znanje *(1/2):*
  - *prepoznavanja, razlikovanja i imenovanja boja*
  - *prepoznavanja, razlikovanja i imenovanja geometrijskih likova*

Drugi državni stručni skup

DIJETE PJEŠAK

- Da bi dijete razumjelo značenje prometnih znakova i usvojilo pravila koja su važna za pješake potrebno mu je prethodno iskustvo i znanje *(2/2):*
  - *da je vozilo veliko, teško i tvrdo i da se brzo kreće, a on malen, ranjiv, mekan i spor*
  - *da na ulicu ne smije izaći bez odraslog i mora ga držati za ruku*
  - *da se ne hoda po rubnoj strani pločnika*
  - *prepoznavanje i razumijevanje uloge prometne policije*

Drugi državni stručni skup

Kako to naučiti ?

- Višekratno promatranje, istraživanje i izvođenje konkretnih prometnih situacija u neposrednom okruženju obiteljskog doma i vrtića uz zaštitu odraslog

Drugi državni stručni skup

Upoznati djecu s pojedinim POJMOVIMA u cestovnom prometu *(1/2):*

- naselje
- cesta
- nogostup
- vozilo
- motorno vozilo
- osobni automobil, teretni automobil, autobus, moped, motocikl, traktor, tramvaj, bicikl, radni stroj, prikolica, motorni tricikl, četverocikl

Drugi državni stručni skup

Upoznati djecu s pojedinim POJMOVIMA u cestovnom prometu *(2/2):*

- pješak
- vozač
- raskrižje
- obilježeni pješački prijelaz – „Zebra“
- pješačka zona
- zona smirenog prometa
- stajalište tramvaja ili autobusa
- sudionik u prometu na cesti

Drugi državni stručni skup

Upoznati PROMETNA PRAVILA koja se odnose na kretanje pješaka u naselju i izvan naselja *(1/2):*

- kretanje nogostupom ili drugom prikladnom površinom za kretanje pješaka
- kretanje cestom i prelaženje preko ceste
- upotreba i uloga semafora za pješake te značenje boja:
  - zabranjen prolazak za pješake - svjetlosni znak crvene boje
  - slobodan prolazak za pješake - svjetlosni znak zelene boje

Drugi državni stručni skup

Upoznati PROMETNA PRAVILA koja se odnose na kretanje pješaka u naselju i izvan naselja *(2/2):*

- prelaženje ceste preko:
  - obilježenog pješačkog prijelaza,
  - posebno izgrađenih prijelaza i prolaza za pješake (pr. pothodnik, nathodnik i dr.)
  - kretanje na prometnoj površini u slučaju slabe preglednosti ceste, smanjene vidljivosti i povećanog prometa vozila

Drugi državni stručni skup

Upozoriti djecu na opasnosti na cesti u slučaju SMANJENE VIDLJIVOSTI

- magla
- noć
- kiša
- snijeg
- Poledica

- NOŠENJE REFLEKTIRAJUĆIH KIŠNIH KABANICA, TENISICA …

Drugi državni stručni skup

Upoznati djecu s PROMETNIM ZNACIMA koji su važni za njihovo sigurno kretanje

- **Znakovi obavijesti:**

Drugi državni stručni skup

Upoznati djecu s PROMETNIM ZNACIMA koji su važni za njihovo sigurno kretanje

- **Znakovi izričitih naredbi:**

Drugi državni stručni skup

Upoznati djecu s PROMETNIM ZNACIMA koji su važni za njihovo sigurno kretanje

- **Znakovi opasnosti:**

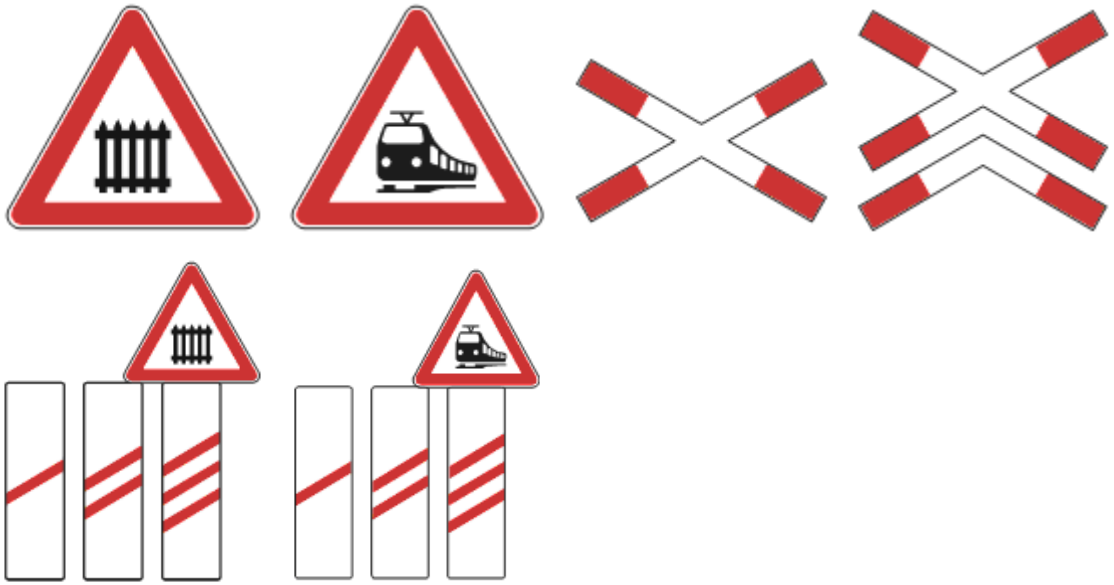

Drugi državni stručni skup

Upoznati djecu s PROMETNIM ZNACIMA koji su važni za njihovo sigurno kretanje

- Označavanje prijelaza ceste preko željezničke pruge svjetlosnim znakom i zvučnom signalizacijom:

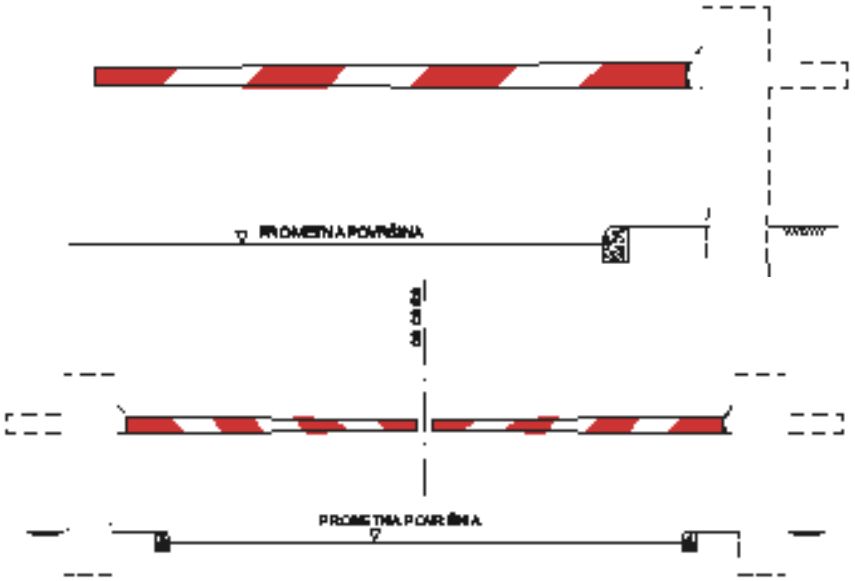

Drugi državni stručni skup

Naučiti ih znacima koje POLICIJSKI SLUŽBENICI odnosno ovlaštene osobe daju pokretima ruku i položajem tijela:

Drugi državni stručni skup

ZAPAMTI !

- Nedostatak aktivnog sudjelovanja djeteta u prometu kao pješaka je nedostatak životnog i prometnog iskustva i za posljedicu može imati neodgovarajuće reagiranje u problemskim situacijama!
- Zato je potrebno stjecanje KULTURE PONAŠANJA U PROMETU, A POSEBNO POZNAVANJE I POŠTIVANJE PROMETNIH PROPISA I SIGURNOSNIH PRAVILA

Drugi državni stručni skup

Još učenja o SIGURNOSTI I SAMOZAŠTITI…

- Sigurnije kretanje sa sigurnosnom reflektirajućom trakom – pogotovo noću i za smanjene vidljivosti.
- Stalno upozoravati na oprez– učiti dijete kako da se samo zaštiti!

Drugi državni stručni skup

Još učenja o SIGURNOSTI I SAMOZAŠTITI…

- NE ulaziti nikome u auto radi vlastite sigurnosti – reći odlučno “NE” i požuriti dalje do drugih ljudi …

Drugi državni stručni skup

Još učenja o SIGURNOSTI I SAMOZAŠTITI…

- Pobjegla lopta na kolnik– ne trčati za loptom, čekati da je donese odrasli!

Drugi državni stručni skup

SAMOREGULACIJA PONAŠANJA

- Posjet odjelu prometne policije - pokazivanje opreme i poduka o ispravnom ponašanju u prometu (sjedanje na policijski motor, u auto s rotirajućim svjetlima…)

Drugi državni stručni skup

DIJETE SUVOZAČ

- Djeca niža od 150 cm, a visoka barem 135 cm mogu se prevoziti na stražnjem sjedalu i kada nisu smještena u sigurnosnoj sjedalici, ako su pravilno vezana sigurnosnim pojasom za odrasle osobe.
- Odnosno obrnuto, djeca niža od 150 cm mogu se prevoziti na prednjem sjedalu, ako su smještena u sigurnosnoj sjedalici.

Drugi državni stručni skup

DIJETE SUVOZAČ

- Vozač motornog vozila ne smije prevoziti dijete smješteno u sigurnosnoj sjedalici okrenutoj suprotno od smjera vožnje na putničkom sjedalu zaštićenom prednjim zračnim jastukom, ako jastuk nije deaktiviran, čak i u slučajevima kada se jastuk automatski isključuje.

Drugi državni stručni skup

DIJETE VOZAČ BICIKLA

- vožnja bicikla – gdje, kako se vozi, kako se štiti – kaciga, biciklističke staze
- reflektirajući sigurnosni prsluk, postavljanje trokuta

Drugi državni stručni skup

INVALIDI U PROMETU – EMPATIJA I POMOĆ

- Inkluzija djece u život zajednice

Drugi državni stručni skup

PROFESIONALNI RAZVOJ ODGOJITELJA

- Zbog složenosti i interdisciplinarnosti prometne preventive te iznimne odgovornosti odgojitelja za sigurnost i stjecanje prometne kulture djece potrebni su različiti oblici stručnog obrazovanja i cjeloživotnog učenja odgojitelja u suradnji s roditeljima, MUP-om. HAK-om, AZOO, volonterima, gradskom upravom i dr.

Drugi državni stručni skup

PROFESIONALNI RAZVOJ ODGOJITELJA

- Vještine promatranja, donošenja odluka, komuniciranja i samoevaluacije stoga postaju bitan dio profesionalnog razvoja odgojitelja koji ih dalje razvija i prilagođava situacijskom kontekstu svoga djelovanja.

Drugi državni stručni skup

PROFESIONALNI RAZVOJ ODGOJITELJA

- Odgojitelj - refleksivni praktičar svoju kompetenciju zasniva na teorijskom znanju koje je sposoban derivirati iz istraživanja i propitivanja osobne edukacijske prakse.
- Sustavno razvija kritičan stav prema teoriji, tradicionalnoj praksi, ali i osobnim vjerovanjima i djelovanju, kao i stav o nužnosti cjeloživotnog učenja.

Drugi državni stručni skup

PROFESIONALNI RAZVOJ ODGOJITELJA

- Takav odgojitelj shvaća da je u prometnom odgoju djece najvažnije razvijati oprez, poznavati i pridržavati se pravila kretanja u prometu kao model djetetu i roditeljima i sustavno osposobljavati djecu za samozaštitu i sigurnost.

Drugi državni stručni skup

Izv.prof.dr.sc.
Biserka Petrović-Sočo,
Učiteljski fakultet u Zagrebu

HVALA NA POZORNOSTI!